

BIBLIOTEK
SYSTEMER

Infobrev 4 / 2023

Takk for godt samarbeid i 2023

Vi ønsker alle våre kunder en god førjulstid og ser frem til fortsatt godt samarbeid i året som kommer.

Ida mot andre biblioteksystem
LES MER PÅ SIDE 2 og 3

Kampanje på Frikk
LES MER PÅ SIDE 3

Bibliofil over på ipv6
LES MER PÅ SIDE 4

LEDER

Vi satser!

Året nærmer seg slutten og det har vært et år utenom det vanlige for oss i Bibliotek-Systemer. Vi har opplevd stor interesse for produktene vi lager. Det gjelder både Bibliofil, FRI meråpent bibliotek og automatene våre. Også hyllerydderen vår har fått en betydelig oppgradering i det siste, og er populær.

Vi opplever at våre automater Frida og Frikk slår godt an og er godt likt. Etter mange år hvor vi har forhandlet automater bygget av andre, utvikler vi nå automatene selv. Det gjør at vi har bedre kontroll med både fysiske utforming, samt maskinvaren de utstyres med. Den største forandringen er imidlertid på programvaresiden, hvor vi nå har mulighet til å tenke helt nytt rundt automater og tjenester. Det betyr at automatene i tillegg til de etablerte funksjonene for utlån og innlevering, nå kan fungere som søkestasjoner, skjermer for litteraturformidling og for deling av generell informasjon på biblioteket. Biblioteket bestemmer selv hva de ønsker av tjenester på hver enkelt automat. Ikke minst: En automat fra oss blir nå oppdatert med nye funksjoner fortløpende, på samme måte som vi utvikler Bibliofil. Automatene går ikke lenger ut på dato.

I 2023 har mange bibliotek valgt FRI meråpent bibliotek og våre automatløsninger. Bibliofil har også blitt tatt i bruk på mange nye bibliotek i år. Dette gleder vi oss over!

Bibliofil er som kjent et verktøy for bibliotekene, og dataene som skapes i Bibliofil er det enkelte biblioteks eiendom. Bibliofil behandler dataene og gjør dem nyttige for bibliotekene i alt fra søketreff, en låners reserveringer og lån til den årlige statistikken til NB. Bibliotekene har tilgang til sine data gjennom Bibliofil, men hva hvis bibliotekene ønsker å bruke dataene i andre tjenester utenfor Bibliofil?

Vår filosofi er åpenhet og ønske om å gi bibliotekene de beste tjenestene. Det medfører bl.a. at vi ikke ser på Bibliofil først og fremst som et produkt vi selger til en kjøper. Vi ser på Bibliofil som bibliotekenes verktøy, som vi hele tiden utvikler sammen med bibliotekene for å oppfylle bibliotekenes behov. Det betyr også at vi ser at Bibliofil er en viktig komponent for bibliotekene, men ikke nødvendigvis det eneste produktet bibliotekene ønsker å bruke. Det kan være andre tjenester som bibliotekene ønsker å benytte seg av, som trenger å utveksle informasjon med Bibliofil.

Det er nettopp i denne situasjonen at samarbeidet vi har med Biblioteksentralen og Redia, om å definere og implementere et åpent og veldokumentert datagrensesnitt (API) for utveksling av informasjon med et biblioteksystem, kommer inn. Åpenhet er et stikkord her. Biblioteksentralen, Redia og Bibliotek-Systemer har et samsyn på at slike API-er først blir nyttige når de er åpne. Åpne API-er river teppet vekk under aktører som ønsker å låse kunden inne i sin løsning. Med produkter og tjenester som kommuniserer gjennom åpne API-er blir det opp til kundene å sette sammen de tjenestene de ønsker. At disse API-ene er åpne betyr at vi inviterer også andre leverandører til å bruke disse API-ene. Det er noe vi ønsker og som forhåpentligvis vil øke tilfanget av tjenester til bibliotekenes beste.

Det er et års tid siden vi annonserte initiativet om å utvikle åpne API-er sammen med Biblioteksentralen og Redia - og nå ser vi de første resultatene. Biblioteksentralens produkt Libry Content, som er en nettsideløsning for bibliotekene, utveksler nå informasjon med Bibliofil gjennom åpne API. Dette betyr at lånere som er tilknyttet bibliotek som bruker Libry Content ser opplysninger fra Bibliofil i Libry Content-innpakning. Dette er en god start, som viser at initiativet var godt og riktig. Og det kommer til å komme mer.

Åpne API-er er fundamentet for tett integrasjon mellom bibliotekenes mange tjenester, og noe vi er en pådriver for og støtter helhjertet opp om. Fordi vi er overbevist om at dette er til bibliotekenes beste.

Videreutvikling av Bibliofil blir på ingen måte mindre viktig selv om flere av Bibliofil's tjenester blir tilgjengelig gjennom åpne API-er. Tvert i mot! Alle Bibliofil's tjenester skal fortsette å være tilgjengelig i Bibliofil, og nye tjenester skal utvikles. For å møte dette behovet har vi i høst ansatt en ny systemkonsulent hos oss, Pia Rosenberg, som skal jobbe med tjenerfunksjonalitet i Bibliofil. Vi er i skrivende stund i prosess med å finsikte enda en systemutvikler som også skal jobbe med tjenerfunksjonalitet i Bibliofil. Dette blir en reell styrking av utviklingskapasiteten for ny funksjonalitet. Dette er et solid løft, som dere nok vil merke virkningen av i Bibliofil utover i 2024.

Vi satser for fremtiden!

Ola Thori Kogstad, daglig leder

Selvbetjeningsautomaten Frida er nå kompatibel med flere ulike biblioteksystem!

Vår nyeste automat Frida kan vi nå også tilby til bibliotek som bruker et annet biblioteksystem enn Bibliofil.

Da vi startet utviklingen av automaten var det viktig for oss å være bevisst på materialvalg og bærekraft. Valget av samarbeidspartner falt derfor på en lokal produsent som deler vårt fokus på dette området. Samtidig som konstruksjonen av møbelet til automaten fant sted, utviklet vi automatprogrammet Ida.

Automatprogrammet har et moderne design med mange funksjoner og muligheter for bibliotekene. Med kombinasjonen av nytt møbel og automatprogrammet Ida ble resultatet Frida som ble lansert våren 2022. Ida er fullstendig skybasert, og trenger kun å ha en nettleser installert! Det betyr at den også kan benyttes på bibliotekets eksisterende automater.

Nå er automaten klar for andre biblioteksystem! Vi har klart å beholde de fleste funksjonene som tidligere kun var støttet av Bibliofil.

I arbeidet med den nye automaten har vi lagt vekt på at den skal la seg tilpasse til de funksjonene biblioteket har behov for. Disse mulighetene kan man kombinere slik man vil – for eksempel kan én automat settes opp til å vise «låne», «min side» og «nyheter», mens en annen er en ren innleveringsautomat.

Kjernefunksjonaliteten (Låne, levere og mine sider)

Her kan lånerne levere, låne og gå til «min side». Man kan logge inn med lånekort eller taste inn lånernummer og eventuelt PIN-kode.

På «min side» kan låneren se og administrere sine egne reserveringer og lån, samt se egne personopplysninger.

Kampanje på Frikk

Innleveringsreolen Frikk fikser jobben og sparer bibliotekaren for en ekstra innleveringsoperasjon. Klikk «Vis innhold» og få status på hva som er reservert eller tilhører andre bibliotek.

Frikk i kombinasjon med selvbetjeningsenheten Frida er en perfekt match og lånerne er superfornøyde! Vil du bli bedre kjent med Frikk - ta kontakt på firmapost@bibsyst.no

Nyheter

Biblioteket kan lage sine egne samlinger med artikler (bilde/video med tekst) som ruller på automaten. Slik er det enkelt å framheve nyheter, arrangementer og tilbud for lånerne. Artiklene kan styres slik at de er synlige kun i en bestemt periode, og ekstra tekst og informasjon kan vises ved klikk på artikkelen. Nyhetsvisningen vil automatisk dekke hele skjermen dersom automaten ikke er satt opp til å vise andre funksjoner. Ida kan dermed også benyttes som en dedikert info-tavle på en stor skjerm.

Andre muligheter

- Lånere kan velge mørkt eller lyst fargetema, høy kontrast og skriftstørrelse
- Lånere kan velge språk for hele grensesnittet (bokmål, nynorsk og engelsk)
- Biblioteket kan vise sin egen logo på skjermen og på kvitteringsutskriften
- Mulighet for integrasjon med reserveringsboks
- Få varsel om materiale til avhenting
- Offline funksjon
- Tilgang til å sette opp automatene fra «hvor som helst»
- Betaling av purregebyr vha Vipps vil komme senere hvis biblioteksystemet støtter dette.

For mer informasjon eller tilbud, ta kontakt på firmapost@bibsyst.no

Bibliofil støtter IPv6!

Fra og med 1. januar 2023 ble IPv6 et obligatorisk krav for alle offentlige virksomheters eksterne tjenester, fastsatt i en forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning.

Hva er IPv6?

De IP-adressene vi er vant til, kalles for IPv4 - altså IP versjon 4, og disse finnes det "bare" rundt 4 milliarder av. Det er for lite når alt fra PC-er til vaskemaskiner over hele verden skal ha muligheten til å koble seg mot internett.

Derfor kom versjon 6 - altså IPv6 - på banen. Den største forandringen er mengden adresser. IPv6 muliggjør omtrent 340 undesillioner, eller nøyaktig 340,282,366,920,938,463,463,374,607,431,768,211,456, unike adresser.

Hvorfor IPv6?

Når alt og alle skal på internett, øker behovet for IP-adresser. Det er fordi alt som kobles til internett trenger en unik adresse.

For å sikre at alle i hele verden kan få tilgang til all informasjon som er på internett, er det nå viktig at informasjonen også er tilgjengelig over IPv6.

IPv6 er egentlig ikke nytt, da det ble påbegynt i 1995. World IPv6 Day var en verdensomspennende begivenhet i 2011, og flere av verdens største tjenestetilbydere - blant annet Facebook, Google, Yahoo med flere - aktiverte da IPv6 for første gang. Men aktiveringen rundt i resten av verden har gått sakte. Innholdsleverandører har ventet på internettleverandører, som igjen har ventet på utstyrsprodusenter, hvorpå utstyrsprodusenter har ventet på etterspørsel fra de fornevnede.

De senere årene har utrulling av IPv6 virkelig skutt fart, etter at det ble tomt for ledige IPv4-adresser flere steder i verden. Rike land som Norge har kunnet kjøpe ledige adresser på markedsplasser for slikt, men stadig flere som kobler seg til internett rundt i verden vil kun få tilgang til de tjenester som er tilgjengelig over IPv6.

Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) har utarbeidet Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning, hvor paragraf 12 - Obligatoriske grunnleggende nettverksstandarder - skal sette fart på utrulling av IPv6 i offentlig sektor.

§ 12. Obligatoriske grunnleggende nettverksstandarder

Offentlige virksomheter skal sette krav til støtte av både IPv4 og IPv6 i alt nytt nettverksutstyr og all IP-avhengig programvare som anskaffes.

Offentlige virksomheter skal gjøre alle nye og eksisterende, eksternt publiserte tjenester tilgjengelig både på IPv4 og IPv6, med unntak av peer to peer kommunikasjon mellom offentlige virksomheter, der man kan legge om på best egnet tidspunkt.

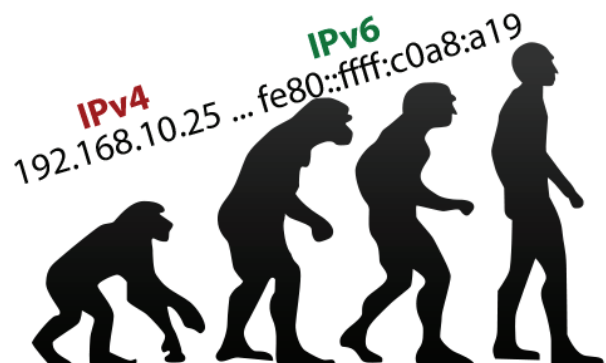
Alle interne klienter i offentlige virksomheter skal ha tilsvarende tilgang til eksterne tjenester publisert på IPv4 og IPv6.

Nye interne nett og løsninger i offentlige virksomheter skal ha støtte for IPv6. Det er tillatt å støtte IPv4 i tillegg.

Dessverre er både forskriften og kravene den stiller lite kjent i det offentlige. Under halvparten av offentlige nettjenester støtter IPv6, og vi har i liten grad fått spørsmål om dette fra kundene våre - som stort sett tilhører offentlig sektor.

Hva med Bibliofil?

Fra og med medio oktober 2023 er Bibliofil tilgjengelig både over IPv4 og IPv6! Dere som kunder skal ikke merke noe til endringen, utover å vite at informasjonen deres er tilgjengelig for alle, og at tjenestene fra oss er klare for fremtiden. Det betyr også at Bibliotek-Systemer oppfyller forskriften fra Digdir!

Bibliofil støtter nå IPv6.

Gode driftsrutiner betaler seg

Mandag 23. oktober ble det oppdaget varmgang i strøminntaket til bygget vårt. Elektriker ble rekvirert, og strømmen måtte kobles fra lokalet vårt i flere timer mens de håndterte den akutte feilen som var oppstått. Dette kunne betydd mange timer tapt arbeid for de ansatte som i all hovedsak jobber på PC-er mot lokale servere, samt at dere kunder kunne opplevd å miste kontakt med egen base og flere nasjonale bibliotekstjenester ettersom disse driftes fra våre lokaler. Men takket være gode rutiner ved kritiske hendelser, automatisk overvåkning av feilsituasjoner og både batteribackup samt strømaggregat for nødstrøm, så forsynte vi alle servere og arbeidsstasjoner med strøm i perioden elektriker håndterte feilen. Noe som gjorde at vi internt på huset kunne jobbe som normalt - bare uten lys, og alle våre kunder kunne bruke systemene som normalt.

Mandag 30. oktober ble det planlagt en ny strømstans for å bytte ut en eldre hovedsikring, og de samme rutinene ble iverksatt.

Det å være uten strømtilførsel er ett av veldig mange ulike hendelser vi har planlagt for, med mål om maksimal oppetid for alle våre kunder - og for våre ansatte.

Vår driftsovervåkning vises på skjermen i bakgrunnen, og stearinlys bidro til hyggelig stemning.

Endringer i Biblioteksøk

I henhold til de nye reviderte retningslinjene for fjernlån har også bestillingsfunksjonen for lånere i Biblioteksøk blitt endret. Endringen ble satt i drift 2. oktober.

Tidligere var det slik at hvis en sluttbruker bestilte en tittel som ikke var tilgjengelig - altså på hylla - ved eget hentebibliotek, gikk bestillingen til et bibliotek som hadde tittelen ledig. Problemet med dette var at noen lånere brukte Biblioteksøk til å snike i reserveringskøen, ettersom bestillingen da ble sendt til et bibliotek hvor det ikke var venteliste. Dette er en kjent problemstilling og noe mange bibliotek har ønsket en slutt på.

Med de nye algoritmene i Biblioteksøk skal dette problemet bli mye mindre. Når en låner nå foretar en bestilling i Biblioteksøk, og velger hentebibliotek, sjekkes det først om hentebiblioteket har tittelen i sin base. Dersom hentebiblioteket har tittelen, uavhengig av om den er ledig eller ikke, sendes bestillingen dit og det legges en reservering på tittelen.

En bestilling/reservasjon som kommer inn i Bibliofil-basen via Biblioteksøk har med seg mye mindre informasjon inn i basen enn en bestilling som gjøres av låneren via bibliotekets

eget websøk. En Biblioteksøk-bestilling vil ikke generere en e-post til biblioteket som sier at det har kommet en "hold-av"-reservasjon, men den vil kunne sees i oversikten med "reserverte på hylla" (hvis biblioteket har ledige eksemplarer). I tillegg vil den komme inn som en global reservering, det vil si at den vil slå til på alle avdelinger i biblioteket. Bibliotek som har felles baser vil derfor trolig måtte fordele en del av de innkommende reserveringene manuelt. Det er også viktig å være klar over at mange titler har flere nesten identiske katalogposter i Biblioteksøk, og dersom hentebibliotekets eksemplarer ligger på en annen post enn den som låner bestiller, vil selvfølgelig låneren få bestilt eksemplaret hos et annet bibliotek.

Ettersom vi drifter Biblioteksøk for Nasjonalbiblioteket, har vi fulgt med på hvordan disse endringene i algoritmene har fungert, og vi ser nå at antall reserveringer som legges lokalt på hentebibliotekene er nesten tredoblet, altså har endringen god effekt.

Endringen gjelder kun personlige låntakere som logger seg inn i Biblioteksøk og bestiller. For dere som jobber i biblioteket, og bruker Biblioteksøk til å bestille inn fjernlån til lånere, fungerer alt som før.

Reidar og Vidar takker av

Det er to erfarne og markante skikkelser i Bibliotek-Systemer As som denne høsten har valgt å takke av og gå over i pensjonistenes rekker. Både Reidar Bjerkseth og Vidar Ringstrøm begynte i Bibliotek-Systemer før siste årtusenskifte og begge har på hver sine områder preget utviklingen av Bibliotek-Systemer As og Bibliofil i nærmere 25 år.

Reidar ble ansatt i merkantil avdeling og ble ganske raskt salgssjef. Med sitt gode humør, lune og sosiale vesen og fokus på bibliotekenes behov, var han umiddelbart rett person på rett plass. For mange Bibliofil-kunder var Reidar deres første personlige kontakt i bedriften, og mange forbinder ham også med gavedryss på Brukermøtene. Reidars gode humør var smittosomt, og han laget god stemning internt i bedriften. Reidar er morgenfugl, så det var alltid lyst i lokalene og god kaffelukt når vi andre kom på jobb.

Det har alltid vært bibliotekarer ansatt i Bibliotek-Systemer As. I 1999 erfarte vi at arbeidsmengden var så stor at vi ønsket å ansette en bibliotekar til. Inn kom Vidar, og det ble tid og rom til å fokusere mer på kontakt med bibliotekene utover rene kurs. Gjennom bibliotekbesøk og bibliotekovertakelser, som var Vidars idé, traff vi kundene på deres arenaer. Vidar kan bibliotekfaget til fingerspissene og har i tillegg hatt interesse for programmering, noe som har gjort ham til en nøkkelperson hos oss. Vidar bidro sterkt til

at vi kom i havn med Marc21-konverteringen. I tillegg har Vidar vært spesielt opptatt av skolekundene våre, og han vil nok bli savnet av mange.

Både Reidar og Vidar har vært gode ambassadører for Bibliofil og representert Bibliotek-Systemer på en positiv, hyggelig, profesjonell og real måte. De har opp gjennom årene fått mange gode kontakter i biblioteksfæren, noe som har kommet oss i Bibliotek-Systemer til gode. Vi ønsker dere lykke til med pensjonisttilværelsen, Reidar og Vidar.

Vidar Ringstrøm og Reidar Bjerkseth har nå blitt pensjonister

Ny systemkonsulent

Pia Rosenborg er ansatt som systemkonsulent hos oss, og hun begynte i stillingen 20. november i år.

Pia har en fersk bachelorgrad i IT med vekt på informasjonssystemer fra Universitetet i Sørøst-Norge.

Pia vil jobbe på systemavdelingen, med utvikling av tjenerdelen i Bibliofil. Vi styrker nå satsingen på Bibliofil, slik at vi kan forsere utviklingen og få større gjennomføringskraft. Pia er en naturlig del av denne satsingen.

Pia bor i Tønsberg kommune.

Vi ønsker Pia hjertelig velkommen til oss i Bibliotek-Systemer As!

Pia Rosenborg er ansatt som ny systemkonsulent i Bibliotek-Systemer As

Miljøpolicy i Bibliotek-Systemer

I vår virksomhet skal det skapes et trivelig og sikkert arbeidsmiljø for alle ansatte.

Vi skal også ta vare på virksomhetens bygninger og materiell, forhindre belastning på det ytre miljø, og våre produkter skal ikke skade brukeren.

Disse målene skal nås gjennom stadig forbedringer. Både ledelse og ansatte skal delta aktivt i forbedringsarbeidet.

Vi har klare mål for egen drift. I Bibliotek-Systemer arbeider vi for at arbeidsmiljøet skal være både sikkert og trivelig. Vi har i lang tid hatt fokus på forbruk av energi, og iverksatt en rekke tiltak opp gjennom årene. Framover skal vi se på mulighetene til å kutte forbruket ytterligere. Vi ser også på muligheten for å redusere avfallsmengde og øke sorteringsmengden. Vi jobber for å redusere klimautslipp til

et minimum og vi ønsker å bruke miljømerkede produkter når det er mulig. Vi ønsker også at våre leverandører skal være miljøsertifisert.

Men vi ønsker å få til mer! Vi inviterer derfor dere til å dele miljøtips og forslag med oss.

Send innspill eller ideer til: firmapost@bibsyst.no

TIPS- HJØRNET

Kontroll av melding på lånere

Nå er det mulig å få en oversikt over meldinger satt på lånere, uten å gå inn på hver enkelt låner. Funksjonen gir en enkel måte å rydde opp i meldingene på. Ved å gå til Lånere fra venstremenyen, finner du «Kontroll av melding på lånere». Her ligger et skjema for å søke opp lånere med melding som ikke har blitt endret etter en gitt dato. Angi lånenummer søket skal starte på, avgrens trefflista på «Maks antall lånere» og «Vis lånere med melding som ikke er oppdatert etter angitt dato». Du kan sortere på internt lånenummer, nasjonalt lånenummer, navn, melding og dato. Fra lista du får opp kan du redigere, godkjenne eller slette meldingene. Godkjente meldinger blir liggende på

låner, og slettes fra lista. Dersom du ønsker å se nærmere på låneren, kan du klikke på lånennummeret for å komme til lånerdetaljer.

Funksjonen er skrudd av som standard og er kun tilgjengelig på brukernivå. For å skru på funksjonen må du gå til Innstillingene:

- velg bruker
- tilgang
- tilgang til Kontroll av melding på lånere

Trykk på meldingsteksten for å redigere den. Bruk 'Godkjenn'-knappen for å lagre endringer.

	Lånernr	Navn	Melding	Endret
Godkjenn Slett	338	Arvid Knut	15/10/2013: Tapt kundefordring - se egen perm skranke. Endret fornavn fra Knut.	Før okt. 2014
Godkjenn Slett	343	Arvid Knut	04/09/2014: Lånekortet ligger blant gjenglemte. Ønsker å ha det her. BS	Før okt. 2014
Godkjenn Slett	514	Arvid Knut	19/12/2019: Brev i retur. Be om korrekt adresse! A-K	19.12.2019
Godkjenn Slett	722	Arvid Knut	08/11/2019: "Alle tiders kupp" finnes ikke på DVD. Den ligger på youtube. A-K	8.11.2019

Det er nå mulig å kontrollere meldinger på låner i Bibliofil.

Brukermøte 2024 i Mo i Rana

Brukermøte 2024 blir arrangert i Mo i Rana 7. og 8. mai, det er Nasjonalbiblioteket som er vertsbibliotek. Bibliotek-Systemer vil, tradisjonen tro, arrangere kurs mandag 6. mai. Hold av datoene allerede nå. Mer informasjon kommer i neste Infobrev, følg også med på vår hjemmeside og på Facebook.

Vi gratulerer

Siden sist har Askim bibliotek tatt i bruk FRI meråpent.

Følgende folkebibliotek har tatt i bruk Bibliofil:
Gildeskål, Hamarøy og Vågan.

Det er også flere skoler som har tatt i bruk Bibliofil, det er Hvitvingfoss skole (Kongsberg), Drammen voksenopplæring, Husabø og Lagård skole i Eigersund, Den norske skolen i Kenya og alle de videregående skolene i Nordland fylke.

Den norske skolen i Kenya har tatt i bruk Bibliofil. Foto: Neema Krohn Sævre

KIRKENS BYMISJON

TIL VÅRE KUNDER:
I stedet for en oppmerksomhet til dere, gir vi 700 middager til Kirkens Bymisjon.

Bibliotek-Systemer As takker for hyggelig samarbeid i året som har gått!

God jul og godt nytt år!

BIBLIOTEK SYSTEMER

**BIBLIOTEK
SYSTEMER**

Bibliotek-Systemer As · Postadresse: Boks 2093, 3255 Larvik · Besøksadresse: Faret 8, 3271 Larvik
Telefon: 33 11 68 00 · E-post: firmapost@bibsyst.no · www.bibsyst.no
Tekst og foto: Bibliotek-Systemer As · Redaktør: Marie Chetwynd Eikeland · Trykk: Saga grafisk as

